

Kunstifestivalide kultuuridevahelise

Meie järjest enam globaliseerivas multikultuurilises ühiskonnas on kultuuride mitmekesisuse aktsepteerimine muutunud tähelepanuväärseks väljakutseks. Sisserändajate lained ning järjestikused Euroopa Liidu laienemised toovad Euroopa rahvaid ja kultuure pidevasse omavahelisse kontakti ja vahetusse, mis on muutunud multikultuurilises ühiskonnas elamise miljonite inimeste jaoks normiks.

Kultuuri rolli ja osatähtsust eurointegratsiooni protsessis ei saa enam kauem ignoreerida. Selles uudes sotsiaalses kontekstis on üksikisiku ja kohaliku kogukonna kultuurilise identiteedi erinevad aspektid pidevalt uuenemas ja muutumas. Festivalid on mänginud selles protsessis võtmerolli, olles ideaalne asukoht, kus erinevad immigratsiooni ja multikultuuriliste kogukondadega seonduvad kultuurivoolud ja –fenomenid saavad festivaliõhkkonnas vabalt ja rahumeelselt avalduda.

Festivalid on alati olnud vaba eneseväljenduse põhiõiguse kaitsmise jõudsad edendajad ning festivalide kavad on andnud tuge ideede ja inimeste ringlusele, rahumeelsemale koeksisteerimisele ning aktiivse Euroopa Liidu kodakondsuse edendamisele.

Euroopa kunstifestivalid on algatanud erinevate Euroopa kunstija kultuurivoolude tutvustamise ja esiletõstmise ülitähtsa protsessi, mis on oluline samm kultuuridevahelise kompetentsi arenguteel. Festivalid kui kohalike kogukondade, kultuuride, väärtuste ja traditsioonide regionaalse ja rahvusliku mitmekesisuse austajad ja edasiviijad on samas esile tõstnud ka Euroopa ühispärandit, edendades vastastikuse vahetuse kultuuri ja lugupidamist

kultuuride mitmekesisuse vastu. Puuetega inimesed, noored ja vähemuste esindajad, kes elavad selles avatumas ja keerukamas ühiskonnas, peavad võrdset teiste ajutiselt EL-is olevate inimestega saama võimaluse aktiivse kodakondsuse teostamiseks.

Kultuuride mitmekesisus, kultuuridevaheline dialoog ja kultuuri mõju majandusele on nüüdseks muutunud EL-i päevakorratemaiks. Euroopa Liidu otsus kuulutada aasta 2008 Euroopa Kultuuridevahelise Dialoogi Aastaks on kõige värskem samm pikaajalisest plaanist luua veelgi tugevam liit Euroopa rahvaste vahel ning võimaldada kõigil kodanikel aktiivselt osaleda kultuuridevahelises dialoogis erinevate kultuuriidentiteetide ja veendumuste koeksisteerimise kindlustamiseks, ühispärandi rõhutamiseks ning samas individuaalse ja kohaliku kogemuse eripärade tunnustamiseks ja austamiseks.

Festivalid mängivad suurt osa multikultuurse ühiskonna muutmisel interkultuurseks, mis on strateegiline samm integratsiooniprotsessis:

■ Esiteks, **festivalid jõuavad laiade massideni**. Festivalide küllastajate hulk järjest suureneb, mis omakorda näitab kasvavat huvi festivalide raames korraldatavate ürituste vastu. Suurte rahvahulkade kaasamine kultuuridevahelise dialoogi edendamisse on oluline eesmärk, kuna ei saa olla kultuuridevahelist dialoogi, kui inimestel puudub võimalus omavahel kontakti astuda.

■ Festivalid annavad võimaluse **esinejatele** kogu maailmast oma artistikogemust rikastada ja arendada, algatades sellega riikidevahelise esinejakogemuste vahetamise protsessi. Näiteks kunstnike resideerimisprogrammid võimaldavad kunstnikel elada ja töötada uutes kontekstides ning kombineerida oma isikliku kogemust kohalikuga, luues positiivse ja valgustava näite **integratsioonist**.

■ Erinevalt muust meediast julgustatakse festivalide küllastajaid nendes aktiivselt osalema. Festivalid, mis on kavandatud kui mitmekülgseid ja avatud hetked, mida jagavad ja milles osalevad suured rahvahulgad, rõhutavad **osavõtu** tähtsust ning edendavad **kokkukuuluvustunnet**, kuna nad kujutavad endast kohaliku kogukonna eneseväljendust, kuid hõlmavad samas ka rahvusvahelisi ja üleeuroopalisi teemasid.

■ Festivalid annavad tuge **kultuuriturismile**. Igal aastal otsustavad miljonid küllastajad osaleda erinevates piirkondades või riikides toimuvatel festivalidel, puutudes kokku uute ja erinevate kultuuridega ning õppides tundma teiste maade traditsioone ja ajalugu.

■ Festivalid on **unikaalsed kohaliku kogukonna eneseväljendused**, kuna nende juured on sügaval kohalikus keskkonnas, kuid nad on samas väga sageli seotud ka rahvuslike ja rahvusvaheliste kontekstidega. Festivalid esitavad väljakutse kohalikele traditsioonidele – niivõrd, kui võrd nad tunnistavad kultuuride mitmekesisust – kuid samal ajal stimuleerivad nad ka uuendusi ja austavad ühist kultuuripärandit.

■ Festivalid mängivad ainulaadset osa **hariduse** kontekstis, edendades rahumeelset kultuuri ning kujundades inimrühmade vahelist mõistmist ja lugupidamist. Spetsiaalselt noortele loodud lisategevuste, uudse tehnika, skeemide ja ürituste laialdane kasutamine on eriti kasulikud vahendid **noorteni jõudmiseks** ja nendega suhtlemiseks, õpetades selliseid väärtusi nagu lugupidamine teiste kultuuride vastu ning algatades õppeprotsessi kultuuridevahelise dialoogi alal.

■ Väljapoole suunatud üritused ja lisategevused võimaldavad iga-sugusele publikule kergelt ja vaba juurdepääsu festivalide kultuuritegevustele, meelitavad ligi kõiksuguseid inimesi, parandades seeläbi **sotsiaalset kaasamist**. Üha enamate festivalide üritused toimuvad sundimatus õhkkonnas ja vabas õhus, olles avatud praktiliselt kõigile, sealhulgas puuetega inimestele ning etnilistele või kultuurivähemustele.

Selle deklaratsiooni allkirjastanud festivalid ja muud osapooled tegutsevad alljärgneva nimel:

■ Ehitada üles tõhus kultuuridevaheline dialoog, kindlas usus, et selline dialoog kujutab endast olulist tööriista rahumeelseks suhtlemiseks erinevate kultuuride, etniliste rühmituste, religioonide, keelte, tõekspidamiste ja sotsiaalsete taustade vahel. Selline suhtlus julgustab omakorda lugupidavat ja rikastavat mõttevahetust ning aitab identifitseerida üksikisikuid ja kogukondi määratlevaid piire;

■ Tõsta artistide, mänedžeride, kaastöötajate ja vabatahtlike teadlikkust Kultuuridevahelisest Dialoogist, mis on kavandatud lugupidava ja vaba kogukondade ja üksikisikute vahelise vahetusena ning mille eesmärk on kultuuride mitmekesisuse edendamine ja säilitamine, mis on inimõiguste ja demokraatia kaitse seisukohast asendamatu;

■ Seista vastu stereotüüpimisele, eelarvamustele, diskrimineerimisele ja võhiklikkusele teistsuguste, võõraste või vähemuskultuuride suhtes ning pühenduda Kultuuridevahelise Dialoogi edendamisele ja masside kaasamisele Euroopa Aasta raames ja tulevatel aastatel oma kollektiivsete loomejõudude mobiliseerimise teel ning pühitsedes osalust kui inimestevahelist sidet;

■ Levitada Euroopa Aastat puudutavaid dokumente ja põhilisi ideid võimalikult suure arvu inimeste hulgas ning kindlustada Euroopa Aasta logo, brošüüride ja kogu reklaam- ja infomaterjali nähtavust selle sisu ja eesmärkide edendamiseks.

ARTS FESTIVALS'

Declaration on Intercultural Dialogue

AN INITIATIVE OF THE EUROPEAN FESTIVALS ASSOCIATION

